

Płatnik odpowiada za pobranie PIT w zaniżonej wysokości

Przedsiębiorca, który wypłaca wynagrodzenie oraz inne należności osobom fizycznym (np. pracownikom, zleceniobiorcom), powinien pobrać i odprowadzić podatek dochodowy. Niedopełnienie tego obowiązku skutkuje powstaniem zaległości podatkowej z odsetkami oraz odpowiedzialnością karną skarbową.

Płatnik odpowiada za obliczenie, pobranie i wpłacenie podatku do urzędu skarbowego we właściwym terminie. Zatem jeżeli zaliczki na podatek dochodowy nie były pobrane lub zostały pobrane i wpłacone w kwocie niższej, stanowi to zaległość podatkową, od której należy odsetki za zwłokę.

Odpowiedzialność płatnika

Płatnik nie odpowiada za niepobranie podatku, jeśli doszło do tego z winy podatnika. Zastosowanie tego przepisu w przypadku zaliczek na PIT jest znikome. Przepis ten jest wyłączony w odniesieniu do najczęstszych obowiązków, tj. pobrania zaliczek w związku z wypłatą należności z tytułów przewidzianych w ustawie o PIT w:

- art. 12 dotyczącym należności ze stosunku pracy, stosunku służbowego, z pracy nakładczej – np. wynagrodzenia, nagrody, świadczenia pracownicze,
- art. 13 dotyczącym przychodów z działalności wykonywanej osobiście – np. z umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem,
- art. 18 dotyczącym przychodów z praw majątkowych – np. z przeniesienia praw autorskich lub udzielenia licencji.

Płatnik, który nie pobiera podatku albo pobiera go w kwocie niższej od należnej, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

Natomiast jeżeli kwota niepobranego podatku jest małej wartości, tj. nie przekracza 200-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w chwili popełnienia czynu (w 2016 roku jest to kwota 370 tys. zł), sprawca czynu zabronionego określonego

WSKAZÓWKA

Podatnik nie ponosi odpowiedzialności z tytułu zaniżenia lub nieujawnienia przez płatnika podstawy opodatkowania do wysokości zaliczki, do której pobrania zobowiązany jest płatnik. Jeżeli jednak dobrowolnie zapłaci podatek, to zobowiązanie płatnika wygasa (poza zobowiązaniem z tytułu odsetek za zwłokę).

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

W celu uniknięcia odpowiedzialności karnej skarbowej, wraz z zapłatą należy złożyć do urzędu skarbowego tzw. czynny żal. Czynny żal wyłącza karalność czynu, jeśli podatnik zawiadomił organ uprawniony do ścigania o okolicznościach jego popełnienia oraz o współdziałaniu przy jego popełnieniu z innymi osobami, pod warunkiem że należność publicznoprawna uszczuplona lub narażona na uszczuplenie została w całości zapłacona.

Korekta zaliczki

W przypadku gdy płatnik zorientował się w trakcie roku podatkowego, że pobrał zaliczkę w zbyt niskiej wysokości lub jej nie pobrał pomimo takiego obowiązku, powinien niezwłocznie wpłacić brakującą kwotę wraz z odsetkami za zwłokę. Odsetki powinny być liczone od dnia następnego po dniu, w którym upłynął termin płatności podatku do dnia zapłaty (włącznie z tym dniem). Dniem zapłaty podatku jest dzień obciążenia rachunku płatnika.

W przypadku gdy płatnik zorientował się, że pobrane zaliczki były zaniżone dopiero po złożeniu do urzędu skarbowego deklaracji PIT-4R lub informacji

PIT-11, sposób postępowania powinien być inny. Zależy on od tego, czy podatnik już złożył zeznanie roczne. Jeśli zeznanie roczne podatnika jeszcze nie zostało złożone, płatnik powinien wpłacić brakujące zaliczki niezwłocznie do urzędu skarbowego wraz z odsetkami za zwłokę i złożyć korektę tych deklaracji, które już zostały przedłożone do urzędu skarbowego (PIT-4R, PIT-11). W korekcie PIT-4R i PIT-11 należy wskazać prawidłową wysokość zaliczek pobranych przez płatnika, tj. uwzględniającą spóźnioną wpłatę dokonaną wraz ze złożeniem korekty. Konieczne jest również doręczenie poprawionego egzemplarza PIT-11 pracownikowi.

Z kolei jeśli pracownik złożył już zeznanie roczne i zapłacił PIT w prawidłowej wysokości, płatnik powinien wpłacić do urzędu skarbowego jedynie odsetki za zwłokę od niepobranych zaliczek. Odsetki powinny być obliczone do dnia zapłaty podatku (włącznie z tym dniem). W tym przypadku również konieczna jest korekta PIT-4R, w którym należy wykazać prawidłową wysokość zaliczek, jakie powinny być pobrane. Nie należy natomiast korygować PIT-11, ponieważ w tej informacji wykazuje się faktycznie pobraną wysokość zaliczek.

W obydwu powyższych przypadkach złożenie prawnie skutecznej korekty deklaracji (PIT-4R, PIT-11) wyłącza karalność czynu, jeśli należność publicznoprawna uszczuplona lub narażona na uszczuplenie została w całości zapłacona – umożliwi to tzw. klauzula niekaralności. W tym przypadku nie jest też konieczne składanie czynnego żalu.

Podstawa prawna:

art. 30 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 613 ze zm.),

art. 78 § 1, art. 16 ustawy z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.).

Aleksandra Miklaszewska
konsultant podatkowy,
kancelaria
KSP Legal & Tax Advice